

Obres escollides de Lenin en català

**SOBRE LA SIGNIFICACIÓ DE L'OR ARA I
DESPRÉS DE LA VICTÒRIA COMPLETA DEL
SOCIALISME**

**V. I. LENIN
1921**

Versió catalana establerta des de: "Acerca de la significación del oro ahora y después de la victoria completa del socialismo", en *Obras Escogidas*, en tres toms, tom III, Editorial Progreso, Moscou, 1970, pàgines 663-669.

Edicions internacionals Sedov

La millor manera de commemorar l'aniversari de la gran Revolució és concentrar l'atenció en les tasques que aquesta no ha resolt encara. Semblant commemoració és oportuna i necessària en particular quan hi ha tasques cardinals encara no resoltes per la revolució, quan cal assimilar quelcom nou (des del punt de vista d'allò que s'ha realitzat fins ara per la revolució) per a resoldre aqueixes tasques.

En el moment actual, la novetat de la nostra revolució consisteix en la necessitat de recórrer al mètode d'acció "reformista", gradual, de prudent marrada en els problemes fonamentals d'organització de l'economia. Aquesta "novetat" suscita una sèrie de problemes, incomprendiments i dubtes de caràcter teòric i pràctic.

Un problema teòric: ¿com explicar-se que, després d'una sèrie d'accions d'allò més revolucionàries, hom passe, sobre el mateix terreny, a accions extraordinàriament "reformistes", malgrat la marxa victoriosa general de tota la revolució en el seu conjunt? No serà açò un "lliurament de posicions", un "reconeixement de la fallida" o quelcom per l'estil? Com és natural, els enemics, començant pels reaccionaris de tipus semifeudal i acabant pels menxevics i la resta de cavallers de la Internacional II i mitja, afirmen que sí. Però estan en el seu paper d'enemics en fer, amb qualsevol motiu o sense cap motiu, declaracions d'aquesta índole. La commovedora unanimitat que manifesten en aquesta qüestió tots els partits (des dels feudals fins als menxevics) ve a demostrar una vegada més que, enfront de la revolució proletària, tots aqueixos partits constitueixen vertaderament "una sola massa reaccionària" (com ho va pronosticar Engels, dit siga entre parèntesis, en les seues cartes a Bebel en 1875 i 1884).

Però també entre els amics hi ha certa..."incomprensió".

Restablirem la gran indústria i organitzarem l'intercanvi directe dels seus articles amb els productes de la petita agricultura camperola, contribuint a la seua socialització. Per a restablir la gran indústria, prendrem dels camperols, en concepte de préstec, determinada quantitat de queviures i matèries primeres mitjançant la contingentació. Tal és el pla (mètode o sistema) que hem aplicat durant més de tres anys, fins a la primavera de 1921. Era una forma revolucionària d'enfocar el problema, en el sentit de demolar de manera directa i completa la vella estructura socioeconòmica per a reemplaçar-la amb una altra de nova.

Des de la primavera de 1921, en compte d'aquest enfocament, d'aquest pla, mètode o sistema d'acció, plantejem (encara no "hem plantejat" per complet, sinó que només "estem plantejant", i sense tenir-ne plena consciència) una forma completament distinta, de tipus reformista: no *demolir* la vella estructura socioeconòmica, el comerç, la petita hisenda, la petita empresa, el capitalisme, sinó *reanimar* el comerç, la petita empresa, el capitalisme, dominant-los amb precaució i de manera gradual o obtenint la possibilitat de sotmetre'ls a una regulació estatal *només en la mesura* de la seua reanimació.

És una forma completament diferent d'enfocar el problema.

Comparada amb la forma anterior, revolucionària, aquesta és reformista (la revolució és una transformació que destrueix allò que és vell en allò més fonamental i radical, però no ho transforma cautelosament, lentament i gradualment, procurant demolar com el mínim possible).

Cal preguntar: si després de provar els mètodes revolucionaris heu reconegut el seu fracàs i passat als mètodes reformistes, no demostra això que declareu, en general, que la revolució és un error? No demostra això que no era necessari, en general, començar per la revolució, sinó que era necessari començar per reformes i limitar-s'hi?

Aquesta és la deducció que fan els menxevics i els seus semblants. Però aquesta deducció és o bé un sofisma i una simple estratagema de politicastes astuts o bé una puerilitat d'incauts. El major perill (i potser l'únic) per a un autèntic revolucionari consisteix en exagerar el revolucionarisme, en oblidar els límits i les condicions de l'ús adequat i eficaç dels mètodes revolucionaris. És ací on els autèntics revolucionaris s'estavellaven amb la major freqüència en començar a escriure "revolució" amb majúscula, col·locar la "revolució" a l'altura de quelcom quasi diví, perdre el cap, perdre la capacitat de comprendre, sospesar i comprovar amb la major serenitat i sensatesa en quin moment, en quines circumstàncies i en quin terreny cal saber actuar a l'estil revolucionari i en quin moment, en

quines circumstàncies i en quin terreny cal saber passar a l'acció reformista. Els autèntics revolucionaris sucumbiran (no en el sentit físic, sinó espiritual de la seua causa) només (però a bon segur en aqueix cas) en el cas que perden la serenitat i es figuren que la revolució, "gran, victoriosa i mundial", pot i ha de complir obligatòriament per via revolucionària qualsevol classe de tasques en qualsevol circumstància i en tots els terrenys.

Qui s'"imagine" tal cosa sucumbirà, perquè s'haurà imaginat una estupidesa en la qüestió fonamental; i en època de guerra aferrissada (la revolució és la guerra més aferrissada), el càstig per una estupidesa sol consistir en la derrota.

¿De què es dedueix que la revolució, "gran, victoriosa i mundial", pot i ha d'emprar únicament mètodes revolucionaris? De res. Això és absolutament i totalment fals. La falsedat d'això és evident de per si mateixa sobre el fons de tesis purament teòriques, si no s'aparta hom del terreny del marxisme. La falsedat d'això és confirmada també per l'experiència de la nostra revolució. En l'aspecte teòric: durant la revolució es fan ximpleries igual que en qualsevol altre temps, deia Engels, i deia la veritat. Cal tractar de fer les menys possibles i corregir com més prompte millor les ja fetes, tenint en compte amb la major sensatesa quines tasques i quan poden portar-se a la pràctica amb mètodes revolucionaris i quines no. La nostra mateixa experiència: la pau de Brest ha sigut un model d'acció absolutament no revolucionària, sinó reformista i fins i tot pitjor que reformista, ja que ha sigut una acció regressiva, en tant que les accions reformistes, per regla general, avancen lentament, cautelosament i gradualment, però no retrocedeixen. La justesa de la nostra tàctica en signar la pau de Brest ha quedat ja tan demostrada i és tan clara i reconeguda per tots que no paga la pena continuar parlant-ne.

L'única cosa que hem acabat per complet és la tasca democràtica burgesa de la nostra revolució. I tenim el més legítim dret a enorgullir-nos-en. La tasca proletària o socialista de la nostra revolució es resumeix en tres aspectes principals: 1) sortida revolucionària de la guerra imperialista mundial; desemmascarament i cessament de la matança empresa per dos grups mundials de feres capitalistes. Açò nosaltres ho hem fet fins al final pel nostre costat; consumir-ho per tots els costats ho podria fer únicament la revolució en una sèrie de països avançats; 2) creació del règim soviètic, forma de plasmació de la dictadura del proletariat. S'ha fet un viratge mundial. Es va acabar l'època del parlamentarisme democràtic burgès. Ha començat un nou capítol en la història universal: l'època de la dictadura proletària. Només una sèrie de països perfeccionarà i culminarà el règim soviètic i totes les formes de dictadura proletària. A nosaltres ens queda encara molt, moltíssim per fer en aquest terreny. Seria imperdonable no veure-ho. Més d'una vegada haurem de culminar, refer i tornar a començar. Cada grau que aconseguim avançar, pujar, en el desenvolupament de les forces productives i de la cultura, ha d'anar acompanyat del perfeccionament i modificació del nostre sistema soviètic, i nosaltres ens trobem en un nivell molt baix en l'aspecte econòmic i cultural. Hi ha molt per refer; i "torbar-se" per això seria el sùmmum de l'estupidesa (o potser de quelcom pitjor que estupidesa); 3) edificació econòmica de les bases del règim socialista. En aquest terreny queda encara per coronar allò principal, allò més important. I aquesta és la tasca nostra més precisa, la més precisa tant des del punt de vista dels principis com de la pràctica, tant des del punt de vista de la RSFSR avui com des del punt de vista internacional.

Ja que allò principal no està consumat en la seua base, cal fixar-hi tota l'atenció. I en aquest problema la dificultat rau en la forma de transició.

"No basta de ser revolucionari i partidari del socialisme o comunista en general [escrivia jo a l'abril de 1918 en *Les tasques immediates del govern soviètic*]. Cal saber trobar en cada moment peculiar l'anella particular a què cal aferrar-se amb totes les forces per a subjectar tota la cadena i preparar sòlidament el pas a l'anella següent. L'ordre de les anelles, la seua forma, el seu encastrament, la diferència entre unes i altres no són tan simples ni tan bastos en la cadena històrica dels esdeveniments com en una cadena corrent forjada per un ferrer."

En els moments actuals, al terreny de les activitats que estem tractant, aqueixa anella és la reanimació del comerç interior, regulat (orientat) amb encert per l'estat. El comerç, heus aquí l'"anella" de la cadena històrica dels esdeveniments, de les formes de transició de la nostra edificació socialista en 1921-1922, "a què cal aferrar-nos amb totes les forces" nosaltres, el poder estatal proletari, el Partit Comunista dirigent. Si ara "ens aferrem" a aquesta anella amb suficient força, podrem estar segurs de ser els amos de tota la cadena en un futur pròxim. Altrament no podrem ser

amos de tota la cadena, no podrem crear la base de les relacions socioeconòmiques de tipus socialista.

Açò sembla estrany. Comunisme i comerç? Resulta quelcom molt incoherent, absurd i distint. Però si hom hi reflexiona des del punt de vista *econòmic*, una cosa no es distingeix més d'una altra que el comunisme es diferencia de la petita agricultura camperola, patriarcal.

Segons el meu parer, quan triomfem a escala mundial, posarem urinaris públics d'or als carrers d'algunes de les ciutats més importants del món. Aquest seria l'ús més "just", gràfic i instructiu de l'or per a les generacions que no han oblidat que, a causa de l'or, van ser sacrificats deu milions d'homes i mutilats trenta milions en la "gran guerra alliberadora" de 1914-1918, en la guerra en què es ventilava el grandios problema de quina pau era pitjor, la de Brest o la de Versalles; i que a causa d'aqueix mateix or hi ha qui es disposa, segurament, a anihilar vint milions d'homes i mutilar-ne seixanta milions en la guerra que potser esclate per allà per 1925 o per 1928, potser entre el Japó i Amèrica del Nord, o entre Anglaterra i Amèrica del Nord, o quelcom per l'estil.

Però, per "equitatiu", útil i humà que sembla aqueix ús de l'or, direm, malgrat tot: per a arribar a semblant resultat cal treballar un o dos decennis amb el mateix interès i els mateixos èxits amb què hem treballat de 1917 a 1921, encara que en un terreny molt més vast. De moment, en la RSFSR és necessari economitjar l'or, vendre'l més car, adquirir amb ell mercaderies a preus més baixos. Qui amb llops marxa, a udolar aprèn; però en allò que fa a l'extermini de tots els llops, com correspon en una societat humana intel·ligent, ens atindrem al savi proverbi rus: "No t'envanisqueu en partir per a la guerra, fes-ho a la tornada"...

El comerç és l'únic lligam econòmic possible entre desenes de milions de petits agricultors i la gran indústria, *si... si* no existeix al costat d'aquests agricultors una magnífica gran indústria mecanitzada amb una xarxa de cables elèctrics; una indústria que, tant per la seua potència tècnica com per la seua "superestructura" orgànica i pels fenòmens concomitants, proveïska els petits agricultors dels millors productes en major quantitat, amb més rapidesa i més barat que abans. A escala mundial aquest "si" *s'ha realitzat ja*, aquesta condició existeix ja, però un país aïllat (i, a més, un dels països capitalistes més endarrerits) que ha intentat realitzar, convertir en realitat, organitzar pràcticament, de colp i de manera directa, el *nou* lligam entre la indústria i l'agricultura, no ha pogut complir aquesta tasca "a l'assalt" i es veu precisat a complir-la mitjançant una sèrie d'accions lentes, graduals, d'"assetjament" cautelós.

El poder estatal proletari pot dominar el comerç, encaixar-lo, situar-lo en determinat marc. Un exemple petit, molt petit: en la conca del Donetz ha començat una reanimació econòmica reduïda, molt reduïda encara, però indiscutible, en part gràcies a l'augment de la productivitat del treball en les grans mines de l'estat i, en part també, gràcies al lliurament en arrendament de petites mines camperoles. D'aquesta manera, el poder estatal proletari rep una petita quantitat complementària d'hulla (miserablement petita des del punt de vista dels països avançats, però, no obstant això, digna de tenir-se en compte dins de la nostra pobresa) a un cost, diguem-ne, del 100% i la ven a diverses institucions oficials al 120%, i a particulars al 140%. (Indicaré, entre parèntesis, que aquestes xifres són arbitràries per complet, primer, perquè no conec les xifres exactes i, segon, perquè si les conegués, no les faria públiques en aquest moment.) Açò s'assembla que comencem a dominar, si bé dins dels límits més modestos, l'intercanvi entre la indústria i l'agricultura; a dominar el comerç a l'engròs; a dominar la tasca d'agafar-se a la petita indústria endarrerida que tenim, o a la gran, però debilitada i arruïnada; a reanimar el comerç amb la base econòmica existent; a fer sentir la reanimació econòmica al camperol mitjà, al simple camperol (i aquest és un de la massa, un representant de la massa, un vehicle de l'element espontani); a aprofitar tot açò per a dur a terme una tasca més regular i tenaç, més àmplia i fecunda de restabliment de la gran indústria.

No ens deixarem dominar pel "socialisme de sentiment" o per l'estat d'ànim rus vell, semisenyorial, semimugic, patriarcal, en què és peculiar un inconscient menyspreu envers comerç. És admissible aprofitar qualsevol classe de formes econòmiques de transició i *cal* saber aprofitar-les, donada la necessitat d'això, per a enfortir el lligam dels camperols amb el proletariat, per a reanimar sense tardança l'economia nacional en un país arruïnada i extenuat, per a impulsar la indústria, per a facilitar mesures posteriors, més àmplies i més profundes, com l'electrificació.

Només el marxisme ha definit amb exactitud i encert la relació entre les reformes i la revolució, si bé Marx tan sols va poder veure aquesta relació davall un aspecte, a saber: en les condicions anteriors al primer triomf més o menys sòlid, més o menys durador del proletariat, tot i que siga en un sol país. En tals condicions, la base d'una relació encertada era aquesta: les reformes són un producte accessori de la lluita de classe revolucionària del proletariat. Per a tot el món capitalista, aquesta relació constitueix el fonament de la tàctica revolucionària del proletariat, l'abecé, que tergiversen i ofusquen els líders venals de la II Internacional i els cavallers semipedants, semimelindrosos de la Internacional II i mitja. Després del triomf del proletariat, encara que siga en un sol país, apareix quelcom nou en la relació entre les reformes i la revolució. En principi, el problema segueix plantejat de la mateixa manera, però en la forma es produeix un canvi, que Marx, personalment, no va poder preveure, però que només pot ser comprès si hom es col·loca al terreny de la filosofia i la política del marxisme. ¿Perquè hem pogut emprar encertadament el retrocés de Brest? Perquè havíem avançat tant que teníem on retrocedir. Hem construït l'estat soviètic, hem sortit per la via revolucionària de la guerra imperialista i hem culminat la revolució democràtico-burguesa amb tan vertiginosa rapidesa (*en unes quantes setmanes*, des del 25 d'octubre de 1917 fins a la pau de Brest), que *fins i tot* un moviment de retrocés tan enorme (la pau de Brest) ha deixat en les nostres mans, malgrat tot, posicions plenament suficients per a poder aprofitar la "treva" i avançar triomfalment contra Koltxac, Denikin, Iudènitx, Pilsudsky i Wrangel.

Fins al triomf del proletariat, les reformes són un producte accessori de la lluita de classe revolucionària. Després del triomf, constitueixen (encara que a escala internacional continuen sent el mateix "producte accessori"), a més, per al país en què ha triomfat hom, una treva necessària i legítima en els casos en què és evident que les forces, després d'una tensió extrema, no són suficients per a portar a terme per via revolucionària tal o qual transició. El triomf proporciona tal "reserva de forces" que hi ha amb què mantenir-nos, tant des del punt de vista material com del moral, fins i tot en el cas d'una retirada forçosa. Mantenir-nos des del punt de vista material significa conservar la suficient superioritat de forces per a que l'enemic no pugui derrotar-nos per complet. Mantenir-nos des del punt de vista moral significa no deixar-nos desmoralitzar ni desorganitzar, conservar una apreciació serena de la situació, conservar l'ànim i la fermesa d'esperit, replegar-se, tot i que siga molt endarrere, però en la mesura justa, replegar-se de manera que hom pugui cessar a temps el replegament per a passar novament a l'ofensiva.

Ens hem replegat vers el capitalisme d'estat. Però ens hem replegat en la mesura justa. Ara ens repleguem vers la regulació estatal del comerç. Però ens replegarem en la mesura justa. Hi ha símptomes que s'hi veu el final d'aquest replegament, que s'hi veu un futur no molt llunyà on la possibilitat de cessar aquest replegament s'hi donarà. Com més conscients i units efectuem aquest replegament necessari, com menors siguin els prejudicis amb que ho fem, més prompte podrem detenir-lo, més ferm, ràpid i ampli serà després el nostre victoriós moviment d'avanç.

5 de novembre de 1921

Edita: **Germinal – nucli en defensa del marxisme**

Per a posar-te en contacte amb nosaltres: germinal_1917@yahoo.es

Visita la nostra pàgina: www.grupgerminal.org